

Sofja Prokofjevová A NEODPROSÍM

MLADÉ LETÁ

Prvá kapitola

Žil raz na svete chlapec Vasia. Mal veľmi veľa hračiek. Boli všade: pod stolom, za skriňou, ba aj pod posteľou.

No jedného rána sa Vasia zobudil a zachcelo sa mu ešte hojdacieho koníka.

— Chcem hojdacieho koníka, — povedal Vasia.

— Chcem hojdacieho koníka! — zakričal Vasia.

— Chcem hojdacieho koníka! — zadupotal nohami Vasia.

— Nože trocha počkaj, synček, — povedala mama, — teraz nieto peňazí.

— Akože nieto peňazí! — urazeno zvolal Vasia. — Na cukor jesto. Na rezne jesto. Aj na zemiaky a mrkvu . . . Iba na to najdôležitejšie nemáš. Si jednoducho lakomá! Áno!

V tej chvíli čosi treslo, otvoril sa oblok a do izby vtrhol studený vietor. Vasiu šľahol po tvári pichľavý sneh.

Mama rýchlo zatvorila oblok. V izbe sa však už tak či tak zozimilo a bolo ako vonku.

— Už aj odpros za svoje mrzké slová, — povedala mama.

— A neodprosím! — zakričal Vasia. Schytil kabát i čiapku a vybehol z domu.

Druhá kapitola

Vasia sedel vonku na lavičke.

Z oblohy padal hustý sneh.

Vasia nevedel, že na jeho mesto sa spustila Chladná Zima. Taká, ktorá prichádza zakaždým, keď sa niekto pohnevá s mamou.

Sneh ustavične padal a padal. Odkiaľ sa ho len na oblohe toľko vzalo?

„Odprosiť je veľká hanba, — rozmýšľal Vasia. — Neurobím to ani za nič. Radšej sa nevrátim domov ...”

Vasia sedel s ovesenou hlavou. A zrazu zbadal, že dokola po dvore behá voľajaký čudný starček. Starček mal obuté teplé

snehovky, no celkom inakšie ako bývajú teplé snehovky. Aj jeho kabát bol akýsi inakší. A baranica, tá bola celkom-celkom inakšia ako bývajú baranice.

„Čože tak behá?" — čudoval sa Vasia.

Čoskoro záhadu vylúštil.

Po dvore zjaskane uháňal čierny kocúr a starček sa ho pokúšal chytiť. Vasia videl, že starček už náramne ustal. Prišlo mu ho veľmi ľúto. Odrazu, ako ten čierny kocúr utekal popri Vasiovi, zastal, pozrel naňho a vyplazil mu svetlý ružový jazyk. Zapára! — zhíkol Vasia.

Šikovne zoskočil z lavičky a lapil kocúra za zadné labky. Kocúr bol klzký a mokrý. No Vasia ho držal pevne.

Hneď pribehol starček. Vychytil čierneho kocúra Vasiovi z rúk a rýchlo si ho strčil pod kabát. Potom si trocha vydýchol a preúctivo povedal:

— Veľmi pekne ti ďakujem, chlapček, že si chytil toho kocúra. Ja nie som obyčajný starček. Som Čarodejník. Aj tento kocúr je čarodejník. Ach, kam som len dal rozum, keď som toho kocúra naučil čarodejníctvu! Teraz ma už načisto prestal poslúchať. Nechce robiť nič inšie, iba premieňať všetko na myši. Premenil na myš môj písací stôl — a zjedol ho. Premenil na myš moju posteľ — aj tú zjedol. A dnes ráno premenil na myš dvere môjho bytu, chytil ich, zhltol a ušiel von. Rozhodol som sa, že navštívim hlavného Čarodejníka a požiadam ho o radu, čo mám robiť.

Vtom sa kocúr začal mechríť pod Čarodejníkovým kabátom a pišťal:

— Aj tak budem všetko-všetko premieňať na myši!

— No, treba sa mi ponáhľať, — ustarostene povedal Čarodejník. Nahol sa k Vasiovi a pošepkal mu do ucha: — Kým ešte tomu kocúrovi nezišlo na um premeniť na myš aj mňa. Pravdu povediac, bolo by mi to veľmi nepríjemné.

Čarodejník zakýval Vasiovi a vykročil k bráne, no zrazu sa vrátil.

— Vasia, - povedal Čarodejník. — A tebe radím, aby si šiel domov a pomeril sa s mamou.

— A odprosil ju? — rozhorčil sa Vasia. — A to veru nie! Ani za nič! Odprosovať je hanba!

— Lenže bez mamy dieťa nemôže žiť, — povedal znova Čarodejník.

— Akože nemôže, — zahundral Vasia. - A čo, keď si nájdem inú mamu. Lepšiu.

Čarodejník zadumane hľadel na Vasiu.

— Ako chceš. Skús teda, — povedal ticho. — Budem ti na dobrej pomoci. Uvidíme, čo z toho vzíde.

Sneh začal padať husto-prehusto a Čarodejníka viac nebolo vidno.

Pravdu povediac, Vasia vôbec netúžil po druhej mame. Ved' jeho mama nebola hocijakou mamou. Bola to JEHO mama. Jednoducho, MAMA.

Ale odprosiť? To veru nie!

Vasia ešte chvíľu posedel na lavičke. Ruky aj nohy mu načisto skrehli. Ale najhoršie zo všetkého to bolo s nosom. Lebo na nos ľudia nevymysleli ani topánky, ani rukavice.

Nos mu od zimy stvrdol ani hlúb.

Vasia zliezol z lavičky a pustil sa von z dvora. Keď sa už blížil k bráne, z veľkej čiernej trúby na stĺpe sa hlasno ozvalo:

„Pozor! Pozor! Pozor! Vysielame mimoriadnu správu! . . ."

Ale vietor zavyl, rozvíril všetko navôkol a čiernu trúbu začal zasýpať snehom. Hlas z trúby znel slabo a hlucho:

„. . . Pozor! . . . Mimoriadna správa! . . . Istý človek sa pohneval s matkou! Istý človek sa pohneval s matkou! Toto nešťastie sa stalo v našom meste. Do nášho mesta vtiahla Chladná Zima. Občania, chráňte si nosy, uši a prsty! Tesnejšie zatvárajte dvere a vetráčky. Pozor! Pozor! . . . Do nášho mesta vtiahla Chladná Zima! ..."

Lenže Vasia už hlas nepočul. Iba starý vrabec, čo sedel na stĺpe, horko-ťažko vyrozumel zopár slov. Znepokojnel, čosi začipčal a odletel povedať svojej vrabčici, aby za nič na svete nevyletela z teplého komína. Už nie je malá a musí vedieť, že s Chladnou Zimou nie sú nijaké žarty.

Tretia kapitola

Vasia šiel po ulici a čudoval sa: prečo je taká zima? Ved' ešte včera behal bez čiapky.

Na rohu zbadal podivného psa. Bol to dlhý-dlhočizný jazvečík. Vyzeral ako saláma so štyrmi labkami.

Vasia si dokonca pomyslel, že takému dlhému psovi štyri labky ani nestačia. Zišiel by sa mu ešte jeden pár uprostred brucha.

Jazvečíka viedla na remienku teta v sivom kožúšku. A ako tá teta šla popri Vasiovi, zrazu zašepkala:

— Chceš, aby som bola tvojou mamou?

Vasia pozrel na tetu a videl, že tá teta je celkom súca. A čo je najdôležitejšie, má pekného dlhého psa.

Teta so psom stála a čakala, čo Vasia povie.

„Nuž, ak si mám vybrať novú mamu, tak so psom," — pomyslel si a povedal:

— Dobre.

Vasia to povedal naozaj potichu. Akoby to vlastne ani nepovedal. Odrazu však zahučal vietor-vetrisko. Vasiovi šibol do tváre studený sneh.

Teta sa lepšie zababúšila do svojho sivého kožúška, chytila Vasiu za ruku a natešene sa rozbehla ulicou. Pritom ustavične rozprávala:

— Dávno som chcela takého synčeka! Kučeravučkého, nosatučkého!

Teta, dlhý pes a Vasia vošli pod domovú bránu. No vedno s nimi vletel pod bránu aj vietor-vetrisko. Na schodisku sa odrazu zozimilo.

Teta, dlhý pes a Vasia rýchlo vybehli na prvé poschodie a vošli do bytu.

— Ajajaj! . . . — zvolala teta v sivom kožúšku a zamávala sivými rukávmi. — Či som ja len! Nechať otvorený vetráček! Čo som to narobila! . . .

A naozaj, izba sa ani nepodobala na izbu. Na diváni závej. Pri skrini závej. Na stole hŕba snehu. V povetří sa mihajú a víria snehové vločky.

Dlhý pes behal po izbe a labkami sa zabáral do snehu.

— To nič, to nič, synáček, — povedala teta v sivom kožúšku.

— Zaraz všetko poupratujeme.

Priniesla misky a vedrá a začali z izby vynášať sneh. Ale snehu bolo toľko, že takmer z neho neubúdalo. A v miskách a vedrách sa menil na ľad. Vasiovi od zimy načisto skrehli ruky.

„Dvaja tento sneh nepovynášame nikdy, — pomyslel si clivo.

— Keby takých mám bolo viacej. Aspoň zo štyri alebo zo päť.”

Sotva si to pomyslel, už do izby vošli ďalšie štyri tety v sivých kožúškoch. Navlas rovnaké. Jedna ako druhá. Vasiovi od údivu vypadla miska.

„Pre mňa jediného toľko mám? — pomyslel si. — Možno je to dobre, keď má človek toľko mám . . . Navyknem si? Kto vie?”

Všetky tety v sivých kožúškoch začali rýchlo vynášať sneh. Jedna vyhrabávala sneh spod divána. Druhá šikovne zrážala cencúle z lustra. Záveje sa rýchlo zmenšovali. Dlhý pes už mohol voľne pobehovať po dlážke.

— Tak a hotovo, synáček, — povedali spoločne tety v sivých kožúškoch a všetky sa na Vasiu usmiali.

— Pod', synáček, pobožkám ťa, — zavolala vl'údne teta, čo bola najbližšie.

— Pod', synáček, utriem ti nos! — povedala druhá teta v sivom kožúšku.

— Synáček, zabudol si vypiť rybací olej, — povedala tretia.

— Pohraj sa chvíľu so psom, synáček, — povedala štvrtá.

— Vyzuj si snehovky, synáček! — povedala piata. Tety schytili Vasiu a ťahali a mykali ho na všetky strany. Vasiov kabátik zapraskal. Dlhý pes úpenlivo zaštekal. Vasia sa im vytrhol z rúk a rozbehol sa do predizby. Tety v sivých kožúškoch strkali do seba a vrhli sa za ním.

V predizbe ho dohonili, obstali zo všetkých strán a volali čoraz rýchlejšie, jedna cez druhú. A čo z toho vyšlo?

— Vypi psa!

— Pohraj sa so snehovkami!

— Vyzuj si nos!

— Pobožkaj rybací olej!

Vasia si zapchal uši, vybehol na schodisko a plesol dvermi.

— Veruže nie, — zahundral celý bez seba, — toľko mám dieťa nepotrebuje. Ved' mamu treba mať rád. A ako ich možno mať rád všetky naraz? Je z toho iba motanica. Nie, nechcem . . .

A vtom všetko zatíchlo. Iba čisi ženský hlas za dvermi spieval pesničku.

Štvrtá kapitola

Po ulici sa preháňal vietor. Ulica bola dlhá a vietor v nej vyčíňal.

Začal Vasiu vyzliekať. Zhadzoval mu čiapku, sťahoval šál, vykrúcal cípy na kabáte.

Vasia rýchlo zabočil do uličky.

„Možno v uličke nieje tak chladno,“ pomyslel si.

Ale kdeže! Len čo Vasia zašiel za roh, v uličke zahučal vietor-vetrisko a rozvíril bielu kúrnavu snehu. Všetci okoloidúci razom dvíhali goliere a skrývali si nosy do šálov. Na nosy im z tej zimy vyskákali kocky a pásiky. A deti od zimy pišťali a skackali raz na jednej, raz na druhej nohe.

Vasia sa prikrčil k zemi. Ešte i tvár si zakryl rukávom. Takto šiel a šiel, až narazil rovno do predavačky zmrzliny a jej čarovnej belasej skrinky na kolieskach.

— Zmrzlina! Zmrzlina! Smotanová! Čokoládová! Mrazený krém v oblátkach! ... — kričala predavačka príjemným hlasom.

Vasia na ňu pozrel a hneď zbadal, že je to veľmi akurátna predavačka zmrzliny. Dobrá i veselá.

Pomyslel si:

„Ach, to musí byť znamenité, keď mama chodí po byte a stále vraví: „Smotanová! Čokoládová! Mrazený krém v oblátkach! “

Vasia podišiel k predavačke. No vietor-vetrisko mu šiel v päťach. Pridržiaval sa Vasiu na každom kroku. Začal krúžiť okolo Vasiu a predavačky zmrzliny a zasypával ich pichľavým snehom.

— Prepánajána! — zvolala predavačka, zadupotala nohami a dychom si zohrievala prsty. — Ktože by v takejto zime jedol moju zmrzlinu?

— Vy . . . chceli by ste . . . byť mojou ... — šepol Vasia.

— Tvojou mamou? Áno? — spýtala sa natešene predavačka zmrzliny, akoby iba na to čakala. Ba aj na prsty si prestala dúchať. Hneď bolo vidno, ako sa teší. — Chcem, chcem byť mamou! Hoci hneď!

Predavačka si čupla k Vasiovi a zhlboka sa mu zadívala do očí.

— A nechceš ma za mamu len pre zmrzlinu? — spýtala sa. — To by ma mrzelo.

Vasia sa veľmi zahanbil. Zaspätkoval a rozbehol sa preč od nej popri plote zasypanom snehom.

— Smotanová! Čokoládová! Mrazený krém v obláčkach! — začul za chrbtom.

Vasiovi sa však zazdalo, že predavačkin hlas akosi zosmutnel. Bola to múdra predavačka zmrzliny a, pravdaže, hneď všetko pochopila.

— Nie, tak sa mama nevyberá, — usúdil Vasia. — Ani za cukríky nie. Ani za lístky do kina . . . No domov aj tak nepôjdem. A neodprosím.

Vtom sa z oblohy začal sypať taký hustý sneh, že nebolo vidno ani na krok. Vasiovi obelel chrbát. Aj celý Vasia obelel. Sneh sa mu lepil na obočie aj na mihalnice.

Vasia dlho kráčať dlhými ulicami, aj bočnými uličkami, nevedno kam.

„Zájdem sa zohriať do dajakého domu, — pomyslel si Vasia. — Aspoň na schodisku si postojím.“

No nebolo vidno ani domov, ani ničoho. Len veľké biele snehové vločky sa krútili pred očami, až sa mu z nich rozkrútila hlava. A mráz nedovolil postáť. Aby sa aspoň trocha rozohrial, pustil sa Vasia do behu.

Bežal-bežal, až odrazu narazil na veľký strom. Vasia sa poobzeral. Zôkol-vôkol stáli biele stromy.

Piata kapitola

— Zablúdil som! — zašepkal Vasia. — Som v lese!

V lese bolo ešte chladnejšie ako v meste.

Vietor-vetrisko navíšil obrovské záveje. Vasia bol malý, maličký a záveje také veľké!

Vykročil kamsi pomedzi záveje.

„Ak idem von z lesa, to je dobre, — pomyslel si Vasia. — Ale ak idem dnu? Koho sa opýtať? Sú tu len líšky a medvede. Treba sa mi vrátiť. Možno ma z lesa vyvedú moje vlastné stopy.“

Vasia zastal a obzeral sa na všetky strany. No stôp už nebolo. Vietor-vetrisko ich zafúkalo snehom.

Stáť na mieste bolo zima. Ale čo, ak cestou dopredu ešte väčšmi zablúdi?

Vasia sa začal báť. A od strachu mu bolo čoraz zimšie.

Zrazu spoza záveja vyšla veľká hrdzavá líška.

Vasia hneď zbadal, že to nie je obyčajná líška, aké bývajú v zoologickej záhrade.

Líška pozrela na Vasiu a Vasia pozrel na líšku. Líške sa rozžiarili oči.

— Rada by som pekného synčeka, — povedala zrazu. — Som Líška-parádnica, no synčeka nemám.

— Vie rozprávať! — začudoval sa Vasia.

Bol by sa istotne čudoval ešte väčšmi, keby ho tak nedrvila zima. Vasia bol už premrznutý skrz-naskrz, ešte aj údiv v ňom zamrzol.

Ale hrdzavá Líška začala krúžiť okolo neho a krútiť svojím pekným chvostom. Raz si chvost obrúti okolo labky — a je z neho manžeta. Druhý raz si ho položí na hrdlo — a má hustý kožušinový golier.

— Keby som mala synčeka, navarila by som mu kašičky, — povedala Líška a hľadela bokom.

„Čo keby som k nej na chvíľu zašiel? — pomyslel si Vasia trasúc sa od zimy. — Zohrejem sa, aj kaše sa najeme.“

A Líška akoby uhádla, o čom Vasia rozmýšľa.

— To je dobre, moje lísynčiatko. Najprv si nazbierame dreva. Vystri ruky, budem ti drevo nakladať. Polienka, drievka, prútky, triesočky, konáriky, vetvičky! . . . — zaspievala Líška.

Líška mu naložila za takú náruč dreva, že Vasia musel vrchnú triesku pridržiavať bradou.

— Teraz poďme, synček môj, — povedala Líška. — Polovicu cesty ponesieš drevo ty, druhú polovicu ja. Pri tamtej briezke sa vymeníme.

Prišli po brezu.

— Och, synček, — zavzdychala Líška, — pomýlila som sa. Polcesty nie je tu, ale pri tamtom starom dube. Nes ďalej. Doniesol Vasia drevo po starý dub, ale Líška vraví:

— Nie, synček, polcesty je pri tamtej starej borovici. Nes ďalej.

Vasia sa ledva domotkal po borovicu. Drevo bolo ťažké, ťahalo ho k zemi. Ruky mu šlo odtrhnúť.

— A už je tu môj dom, — zasmiala sa Líška.

Naozaj, pod borovicou stojí hrdzavý líščí dom. Má hrdzavé dvere. Hrdzavú strechu. Aj obloky a komín sú hrdzavé.

— Prečo si ma oklamala? — spýtal sa Vasia trasľavým hlasom. — Aj tak by som ti bol priniesol drevo domov. Líška si v rozpakoch šúchala labkou nos.

— Odpusť mi, synček. Už ťa nebudem viacej klamať. Pod', ideme variť kašu.

Vasia dovliekol drevo do chalupy a zhodil ho k piecke.

Líškina chalupa bola stará. Do všetkých škár sa pchal vietor a vháňal sneh.

Začala Líška v hrdzavej rajnici variť kašu. Kaša zovrela. Rozoskákali sa po nej chutné bubliny. Zavanulo od nej príjemným teplom.

Líška nabrala plnú lyžicu kaše, pofúkala ju a strčila do úst.

— Nie, ešte sa nedovarila, — oblizla sa Líška. Pomiešala kašu, zasa ochutnala. Naberie plnú lyžicu kaše, zje, oblizne sa a stále vraví: — Nieje hotová . . . Nedovarila sa . . .

Vasia nazrel do rajnice, a z tej už vidieť dno. Všetku kašu zjedla Líška.

Zakryla si papuľu chvostom. Zahanbila sa.

— Ach, synček, znova som ťa oklamala. No nijako si neviem so sebou rady. Čo ako sa usilujem, nemôžem žiť bez klamaní. Už som raz taká.

Vasia sa pre krivdu div nerozplakal.

— A ty chceš byť mamou! Nazdávaš sa, že je to ľahké? Vari mama klame? Nikdy z teba nebude mama! Tak!

— Veru ... — povedala smutne Líška. — Asi zo mňa mama nebude.

Vasia sa skotúlal z podstena a rozbehol sa rovno proti snehu čo naďalej od líškinho domu.

„Hlupák som ja, — pomyslel si Vasia. — Hneď vtedy som vedel, že nijakú inú mamu si nenájdem. Veď na nijakú inú si nenavyknem. Ale aj tak neodprosím. Radšej budem žiť bez mamy.“

Ale vietor-vetrisko začal Vasiu ľakať. Nedalo sa vyrozumieť, čo vraví, no šiel z toho strach.

— Ú-ú-ú ... — vraví vietor. — Š-š-š . . .

Vasia sa celý prikrčil. Zdvihol si golier. Ruky si zastrčil do rukávov. Vtom zapraskali konáre a spoza kríkov vyliezla hora kožušiny a srsti. Hora mala dve maličké oči a štyri veľké laby. Vasia sa hneď dovtípil, že je to Medvedica.

— Vari hľadáš mamu? — spýtala sa Medvedica hlbokým hlasom.

— Nie, nie, — povedal Vasia. Zuby mu len tak drkotali od zimy. — Ja mám mamu, mám . . .

— Buď radšej mojím synčekom. Mám veľký, pekný dom. Načo mi je taký, keď som sama?

— A môžem ísť aj nie za synčeka? — zašepkal Vasia. — Len tak, na návštevu?

— Poďme teda, — prikývla Medvedica. — Nachovám ťa a uložíť spať.

Vasia začal cupkať za Medvedicou.

— Dávaj nohy do mojich stupají, pôjde sa ti ľahšie, — poradila mu Medvedica.

No Medvedicine stupaje boli hlboké ako jamy. Keď ta Vasia položil nohu, celá sa mu zaborila.

— Tak už sme doma, — povedala konečne Medvedica. Vasia hľadá: vari je to dom? Veľký závej a pod ním čierna

diera s vchodom hlboko pod zem. Vasia sa pustil za Medvedicou.

— To je moja chodba, — vraví. — A tu mám ešte izbu. Vojdi, neokúňaj sa.

Vasia si pozapínal kabátik a skrčil sa do kúta. Medvedica odkrojila veľký kus chleba a naliala naň zlatý med.

Med sa roztekol po chlebe. Vasia odhryzne z jedného konca, a med tečie z druhého. Vasia ho rýchlo zlízne, ale med kvapká z kôrky.

Medvedica sa oprela huňatým chrbtom o stenu a začala zívaf.

— Á-á-áf! ... — zívala Medvedica. — Ako skoro prišla tohto roku zima! . . .

Zazívala tak naširoko, až sa Vasia naľakal. Juj, aká papuľa a koľko zubov!

Medvedica zbadala, že sa Vasia bojí, a tak si papuľu zakrývala labou. Bola to, ako vidno, dobrá Medvedica.

Vasia dojedol chlieb s medom. Ruky mal lepkavé, aj oči sa mu začínali zliepať. Niežeby si ich bol zababral medom, alebo že by sa mu chcelo spať.

Hľadel Vasia na Medvedicu, hľadel, a tiež začal zívaf.

Chr-rf! ... — ozvalo sa vtom, Medvedica sa prevalila na bok a zaspala. A znova vyzerala ako kožušinová hora. Nedalo sa rozoznať, kde má čo.

— Medvedica, Medvedica, zobuď sa! — skríkol rozžialený Vasia. — Čo ja budem robiť sám?

— Ha? Čo? — spýtala sa Medvedica ospanlivo. — Spi, chlapček, spi. Teraz budeme dlho spať. Do jari, — a znova začala chrápať.

— Akože, do jari? — zakričal Vasia. — Ja nechcem tak dlho spať!

Začal ťahať Medvedicu za chlpatý bok. Ale Medvedica sa ani nepohla.

— Vidiš? — vyčítavo zašepkal Vasia. — Moja mama zakaždým uloží najprv mňa, a len potom si ľahne. A neprespí celú zimu!

Vasia sa bál sedieť sám pri spiacej Medvedici. „Vari tu mám sedieť až do jari? Nechcem!“ pomyslel si

Vasia a vyliezol z medvedieho brlohu.

Šiesta kapitola

Na les sa spúšťala noc.

Záveje boli také vysoké, až z nich les otmavel.

Vasia zapadol po pás do snehu, ledva sa z neho vyštveral. Pozerá, a snehoviek nikde. Kam sa podeli? Závej ich Vasiovi vyzul z nôh a schoval. Vasia začal v záveji hmatať rukami a hľadať snehovky. No závej mu z rúk stiahol aj palčiaiky a dobre ich skryl.

Vasia už načisto zamŕza. Začal sa plaziť po snehu. Doplazil sa k vysokej jedli.

— Jedlička, Jedlička! — zašepkal Vasia. — Pozri, som v lese sám, bez mamy. Pozakrývaj ma konármi!

Zavrzgala stará Jedľa, zodvihla konáre. Vasia vliezol pod ne a pritlačil sa chrptom o kmeň. Schúlil sa do klobôčka a zatíchol. Jedľa ovesila zelené laby a zakryla nimi Vasiu.

— Aká si pichľavá, — zašepkal Vasia. — A moja mama nemá jediného pichliačika.

No Chladná Zima nedala Vasiovi pokoja. Zaliezla aj pod jedľu. Rozostlala sa po zemi. Prenikala pomedzi tie najmenšie pichliačiky.

Zahučali konáre Jedle. Ani čoby nemala konáre, ale trúbky.

„Kohosi volá!“ — pomyslel si Vasia.

Jedľa znovu zatrúbila.

Vtom sa konáre rozostúpili a ktosi teplo-teplučko dýchol na Vasiu. Vasia zdvihol hlavu a zbadal veľký konský pysk a smutné konské oko.

— Zima je, zima, — zašepkal Vasia. — Ešte na mňa dýchaj.

— Načisto si zmrzol, — povedal znepokojene Kôň. — Nože pod' von, chlapček. Rýchlo na mňa vysadni. Tu zahynieš.

Vasia horko-ťažko vyliezol na Koňa -- ruky mal drevené od zimy. Kôň vykročil pomedzi stromy. Vasia si ruky i tvár zaboril do jeho hrivy a zavrel oči.

Prišiel Kôň k svojmu zvieraciemu domu. Vystúpil na podstienie a vošiel do izby.

Dom mal Kôň veľký a pekný, ale celkom prázdny. Nebolo v ňom nijakého nábytku, len v kúte ležala veľká kopa sena. Vasia

pozrel na Koňa a uvidel, že je to veľmi starý a smutný Kôň. So smutnými očami a smutnou bielou škvrnou na čele.

— Chceš jest'? — opýtal sa smutne Kôň.

— Je mi zima, — povedal Vasia.

Kôň položil Vasiu na seno a prikryl ho starým pokrovcom. Zo všetkých strán pozhŕňal seno, ale Vasia sa tak či tak celý triasol.

— A vari kone žijú v lese? — spýtal sa Vasia. Kôň smutne pokýval hlavou.

— Žil som na družstve, — povedal. — Ale potom ľudia kúpili traktor, a ja som videl, že ma viac nepotrebujú. Tak som išiel do mesta. Do pekárne. Začal som do predajní rozvážať chlieb a chutné zemle. No riaditeľ pekárne kúpil nákladné auto a ja som videl, že ma už ani tam nepotrebujú. Nuž som odišiel do lesa a postavil som si tento dom. No zdá sa, že čoskoro zomriem. Načo mám žiť, keď ma nik nepotrebuje?

„A mňa kto potrebuje ... — pomyslel si Vasia. — Mňa potrebuje mama!"

Kôň sa odvrátil. Asi nechcel, aby Vasia videl jeho smutné oči.

— Mňa nik nečaká . . . Nik na mňa nemyslí . . . Nik sa pre mňa netrápi ... — ticho a smutne vravel Kôň.

„A o mňa sa mama bojí, — pomyslel si Vasia. — No pravdaže sa mama trápi. Veď ani nevie, kde som. Istotne je nešťastná. Ona. Mama. Moja mama."

— Koník, Koníček, — povedal Vasia a rozplakal sa. — Prosím ťa, zanes ma rýchlo domov. K mame. Lebo moja mama sa trápi!

Kôň pozrel von oblokom a pokýval hlavou.

— Len sa pozri, aká je vonku fujavica. Počúvaj, ako vietor zavýja. Ešte nikdy nebola v našom lese taká strašná noc. Zamrzneš. Živého ťa domov nedonesiem. Počkajme radšej do rána.

— Nie, ešte dnes! Nie, radšej hneď! — plakal Vasia. — Moja mama sa trápi!

— No, neplač, — povedal Kôň. — Ak je tak, vyberieme sa k mame hneď.

Vasia sa vyštveral na Koňa a ten opatrne zišiel z podstenia. Vonku sa do nich zaprela víchrica. Zavyla a obklopila ich ľadovým prstencom. Stĺp snehu ich zavieva hneď sprava, hneď zľava, hneď odpredu, šľahá do tváre i do očí. Nechce ich pustiť z lesa. Kôň šiel

veľmi pomaly. Ledva kráľal, len sa knísal z boka na bok a potkýnal sa.

— Čo je s tebou? Ochorel si? Nezomrieš mi? — naľakal sa Vasia.

— Nie, len mi je veľmi smutno, — odpovedal Kôň. — Ustavične rozmyšľam o tom, že ma nik nepotrebuje.

— Nie, nie, Koník! To nie je pravda! — skríkol Vasia. — Ja ťa veľmi potrebujem! Bez teba by som v tomto lese zahynul. Mamou mi nemôžeš byť, lebo ja už svoju drahú mamu mám. Ale ty budeš mojím najlepším kamarátom.

Koník zodvihol hlavu a rozbehol sa rýchlejšie. Už ho smútok natoľko neľažil.

Dobehol do mesta.

Ale v meste všetky obloky na domoch boli tmavé. To preto, lebo deti, aj ich mamy už spali.

Na jednej ulici Vasia zbadal Čarodejníka. Ustato kráľal s čiernym kocúrom na rukách.

Aj Čarodejník ich zbadal a veľmi sa potešil.

— Stojte! Stojte! — zavolaľ na nich. — Všetky električky už spia vo svojich remízach. Aj všetky trolejbusy spia vo svojich garážach. Prosím vás, odvezte ma, veď máme spoločnú cestu.

— Poďte, — povedal Kôň.

Čarodejník si sadol na Koňa za Vasiu a chytil sa ho.

— Domov, k mame? — spýtal sa Čarodejník.

— Uhm, — povedal Vasia.

Iba teraz si Vasia všimol, ako sa oteplilo a aj vietor-vetrisko utíchol. Všade sa topil sneh. V tme zurčali neviditeľné potôčky.

— Pomohol vám hlavný Čarodejník? — opýtal sa Vasia.

— Áno, — odpovedal Čarodejník. — Zaujímavé, aké to bolo všetko jednoduché. Čudujem sa, že mi to samému nezišlo na um. Spolu s hlavným Čarodejníkom sme premenili na myši všetky veci, ktoré mal v dome. A všetky tie myši sa pustili do môjho kocúra. Myš-čajník naň začala striekať vodu. Myš vysávač mu začala čistiť srst'. Myš-žehlička mu žehlila chvost. Myš-soľnička ho začala soliť. A mýšatko-zubná kefka mu začalo čistiť zuby. Napokon ho tak domordovali, až dal čestné mačacie slovo, že viac už nebude nikoho premieňať na myši. Len ak ho pekne poprosia.

— A čo, keby ste na niečo premenili aj mňa? — povedal smutne Kôň.

— Na myš? — opýtal sa rýchlo kocúr a bral sa Čarodejníkovi z rúk. — Niektoré kone mávajú aj myšaciu farbu.

— Nechcem, — povedal Kôň užialene.

Ďalej šli už všetci mlčky, nik nepovedal ani slova. Vasia sa oprel Čarodejníkovi o prsia.

Zrazu Vasia zbadal, že na jednom dome svieti okno. Pravdaže, bol to Vasiov dom. A to okno svietilo, pravdaže, vo Vasiovej izbe.

Vasia zoskočil z Koňa, objal ho okolo krku a šepol mu do ucha:

— Nikam neodíd', počuješ? Hneď som tu.

A rýchlo sa rozbehol domov.

Dvere mu otvorila mama. Bola bledá a mala vyplakané oči.

— Čo sa tak dlho túlaš? — opýtala sa. — Vasia, vari sa to smie...

Vasia so hodil k nej.

— Mamička! — skríkol. — Odpusť mi! Odrazu zbadal, že odprosiť vôbec nie je ťažké. Naopak, je to celkom jednoduché a dokonca príjemné.

Mama pobožkala Vasiu a Vasiovi hneď začalo byť teplo-teplučko, lebo v tej istej chvíli Chladná Zima odišla z mesta.

— Mamička, — povedal Vasia, — vonku na dvore je taký pekný Koník. Je to môj kamarát. Môžem ho priviesť domov?

— Môžeš, — povedala mama.

— Bude u nás bývať. Dovolíš?

— Dovolím, — povedala mama. — Iba neviem, či mu bude u nás dobre. Ešte seno aj ovos voľakde zoženieme. Ale ktovie, či sa mu zapáči vozenie vo výtahu? A chodiť pešo na štvrté poschodie by preň nebolo ľahké.

Vasia vybehol na dvor a pri bráne zbadal dreveného hojdacieho koníka s bielou škvrnou na čele.

Hojdací koník sa hojdal a usmieval sa.

— Čarodejník ťa premenil? — spýtal sa Vasia.

Drevený koník prikývol hlavou.

Vasia ho schytil rukou popod brucho a utekal s ním domov. Doma vyobjímal mamu, pobožkal ju a pošúchali sa nosmi.

A potom šiel Vasia spať.

Mama zhasla svetlo.

A vedľa v tme sa tíško pohojďával drevený koník-hojdačka a usmieval sa.

Medzinárodná séria obrázkových kníh

Sofja Prokofievová A NEODPROSÍM

Ilustrácie D. Chajkin.

Graficky upravil Ondrej Grygar.

Z ruského originálu (Ne budu prosit' proščeniija,
Detskaja literatura, Moskva 1979) preložila Viera Handzová.

Vydali Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh

pre mládež, n. p., Bratislava,

ako svoju 5 055. publikáciu, v roku 1981,

v spolupráci s vydavateľstvom Detskaja literatura, Moskva

a nakladateľstvom Albatros, Praha.

Zodpovedná redaktorka Mária Števková.

Výtvarný redaktor Vladimír Machaj.

Korigovala Hana Benediková.

Technická redaktorka Oldřiška Koptřivová.

Vytlačil VKÚ, Harmanec.

Náklad 17 000 výtlačkov.

7,03 AH (text 0,92, ilustr. 6,11), 7,08 VH.

Vydanie prvé. Pre deti od 5 rokov.

66-008-81 302-85.8

Cena viaz. 27 Kčs



Akirova elektronická knižnica



Tento dokument bol vytvorený za účelom záložnej kópie skutočnej knihy.

Keďže nie každý má možnosť takto si knihu zálohovať, sú tieto kópie poskytnuté na internete bez akéhokoľvek finančného zisku.

Pokiaľ túto kópiu vlastníte bez toho že by ste mali jej originál, dopúšťate sa trestného činu.

Digatalization

<http://surreal.webpark.sk/>

surreal@szm.sk